[2018] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਜਰਦਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5850 ਆਫ 2011)

02 ਜੁਲਾਈ, 2018

[ਅਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਭੱਤੇ – ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ – ਦਾਅਵਾ – ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 31.03.1987 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਤੈਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਖੇਤਰ – ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਖੇਤਰ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਸਿਰਫ਼ 03.08.2005 ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲਾਭ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ: ਜਦੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ - 03.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ 03.08.2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਹੁਕਮ 'ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਹੁਕਮ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ - ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - 31.03.1987 ਦੇ ਜੀਓ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਦੋਹਰੇ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰੋ - ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਉਸਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ

03.08.2005 ਦੇ ਜੀਓ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਹੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸਿਰਫ 03.08.2005 ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਧਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 03.08.2005 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰੀ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 14.12.1983 ਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਲਾਭ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਧਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਉਕਤ ਲਾਭ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 14.12.1983 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰੀ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 29.08.1986 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ 01.10.1986 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 15.04.2005 ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਭਾਵ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9, 11-13][88-F; 89- ਸੀ-ਐੱਫ]

1.2 ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ)
ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਲਾਭ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪੈਰਾ 14][89- ਐਫ-ਐਚ; 90-ਏ]

1.3 03.08.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿ ਉਕਤ ਲਾਭ ਸਿਰਫ 03.08.2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਬਨਾਮ ਜਨਾਰਦਨ ਸਿੰਘ

ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ "ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16][90- ਬੀ-ਸੀ]

1.4 31.03.1987 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 17] [90- ਸੀ-ਡੀ]

1.5 ਧਾਰਾ 14 ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਪਰ ਆਗਿਆਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 14.12.1983 ਦੇ ਮੂਲ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ`ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਓ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝਣਯੋਗ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅੰਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18, 20 ਅਤੇ 21][90-ਐਫ; 91-ਈ-ਐਚ; 92-ਏ]

ਬੁਧਨ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 191 : 1955 ਐਸਸੀਆਰ 1045; ਹਰਕਚੰਦ ਰਤਨਚੰਦ ਬੰਠੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 1453: [1970] 1 ਐਸਸੀਆਰ 479 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.6 31.03.1987 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੋਹਰੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

03.08.2005 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰ। [ਪੈਰਾ 22][92- ਏ-ਬੀ]

1.7 ਜਦੋਂ 31.03.1987 ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ 03.08.2005 ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਈ ਸੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨੇ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ 03.08.2005 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 03.08.2005 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਰਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23-25][92-ਸੀ-ਈ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1955] ਐਸਸੀਆਰ 1045 ਪੈਰਾ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1970] 1 ਐਸਸੀਆਰ 479 ਪੈਰਾ 19 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2011 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5850

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 14.02.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8608।

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏਐਸਜੀ, ਕਿਰਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਸੈਣੀ,

ਆਯੂਸ਼ ਆਨੰਦ, ਸ਼ੁਭਾਂਡੂ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਯਤੀਸ਼ ਮੋਹਨ, ਸੁਮਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਝਾਅ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਸਾਗਰ (ਈ.ਸੀ.ਵਿਦਿਆ ਸਾਗਰ ਲਈ), ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ. 1. ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਗਰੁੱਪ ਸੈਂਟਰ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ., ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 14.02.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮਿਤੀ 05.11.2007 ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ:
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ-ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਮਿਤੀ 14.12.1983 ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2,3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 08.09.1989, 28.06.1988 ਅਤੇ 11.06.1981 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 31.03.1987 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਓ.ਐੱਮ. ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਤੀ 28.12.1983 ਨੂੰ ਓ.ਐੱਮ.ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਤੀ 29.10.1986 ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਬੀਐਸਐਫ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਅਤੇ ਸੀਆਈਐਸਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਬੀਐਸਐਫ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਅਤੇ ਸੀਆਈਐਸਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਜੋਹਰਾਤ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ 15.04.2005 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ 11.07.2005 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਕਮਾਂਡੈਂਟ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ 12.03.1992 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। 3 ਅਗਸਤ 2005 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ:

“ਨੰਬਰ ਏ -I-3/ਇੰਸਟ-ਐਕਟ-3/ ਪੀ.ਐੱਫ -III

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਨੈਰਥ ਬਲਾਕ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਮਿਤੀ, 3 ਅਗਸਤ, 2005

ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ

ਉਪ: ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ, ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂਆਂ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

3. ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ 2006 ਦੀ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 778 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 14.12.1983 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 05.11.2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੂੰ 14.02.2008 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਯਾਨੀ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ 03.08.2005 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਨ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 3.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 3.08.2005 ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਭੱਤਾ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਸੀ।

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 03.08.2005 ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ 14.12.1983 ਦੇ ਓ.ਐਮ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

7. ਮਿਤੀ 03.08.2005 ਦਾ ਦਫ਼ਤਰੀ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਨੰਬਰ ਏ-ਆਈ-3/ਇੰਸਟ-ਐਕਟ-3/ ਪੀ.ਐੱਫ-III

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਨੈਰਥ ਬਲਾਕ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਮਿਤੀ, 3 ਅਗਸਤ, 2005

ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ

ਉਪ: ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ, ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ।

ਮੈਨੂੰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ.II–27012/31/ 85- ਐੱਫ.ਪੀ- II ਮਿਤੀ 31.03.1987 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵੀ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੀਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਓ.ਐਮ.ਨੰਬਰ 20014/3/ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 83- ਈ-IV ਮਿਤੀ 14.12.1983 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓ.ਐਮ.ਨੰਬਰ 11(5)/97- ਈ-II(ਬੀ) ਮਿਤੀ 29.05.2002 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

3. ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਖਰਚ ਵਿਭਾਗ, ਈ-II (ਬੀ) ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਮੁੱਦੇ ਯੂ.ਓ. ਨੰ. 315/05 ਮਿਤੀ 10.08.2005 ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਨੰਬਰ 748/ਵਿੱਤ.11/05 ਮਿਤੀ 03.08.2005 ਦੁਆਰਾ।

ਐਸ ਡੀ/-

(ਰੰਜਨੇਸ਼ ਸਹਾਏ)

ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਤ)

8. ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 2 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ 14.12.1983 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਨਾਲ 29.05.2002 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

9. ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਲਾਭ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਸਿਰਫ਼ 03.08.2005 ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦਾ ਲਾਭ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ 14.12.1983 ਨੂੰ 1987 ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਿਤੀ 14.12.1983 ਹੈ। ਉਕਤ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

"ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਨੀਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਿਵਲੀਅਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਮੌਜੂਦਾ ਭੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੱਤਰ, ਅਮਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸੁਧਾਰ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ...”

10. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਉਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

“(iii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ:-

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਵਲੀਅਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 400/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ...."

11. ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਲਾਭ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਧਾਏ ਗਏ ਸਨ।

12. ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲਾਭ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 14.12.1983 ਦੇ ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਏ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 29.08.1986 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ 01.10.1986 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. 15.04.2005 (ਅਨੁਲੱਗ-ਪ5) ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਸੀ - ਭਾਵ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ।

14. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤੀ ਲਈ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਇੱਥੇ ਹੈ

ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ/ਗਵਾਲੀਅਰ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਕਿ 03.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ 03.08.2005 ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

16. 03.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ 03.08.2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ "ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ।

17. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 31.03.1987 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤਾ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵੀ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੀ ਇਸ ਲਾਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜੋ ਉੱਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਉੱਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

18. ਧਾਰਾ 14 ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਪਰ ਆਗਿਆਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 191, ਬੁੱਧ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“5....ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ‘ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਾਨੂੰਨ’ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਗਿਆਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ‘ਪੂਰੀਆਂ’ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝਣਯੋਗ ਭਿੰਨਤਾ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ‘ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛੱਡੇ ਗਏ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ (ii) ਕਿ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਰਗੀਕਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਰਥਾਤ, ਭੂਗੋਲਿਕ, ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ..."

19. ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 1453, ਹਰਕਚੰਦ ਰਤਨਚੰਦ ਬੰਠੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“23....ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਜਾਂਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ (1) ਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝਣਯੋਗ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ (2) ਕੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦਾ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਸਬੰਧ ਹੈ...”

20. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ 14.12.1983 ਦੇ ਮੂਲ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ (ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅੰਤਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. 31.03.1987 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋਹਰੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - ਸਰਕਾਰ ਦੇ 3.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਜੋ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ - ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ - ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।

23. ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਰਗੀਕਰਣ 31.03.1987 ਦਾ ਹੁਕਮ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ਡਿਊਟੀ) ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ 03.08.2005 ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਈ ਸੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

24. ਜਦੋਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਕਾਰ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ 03.08.2005 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 03.08.2005 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਰਕ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak